

Много обичах да свиря на китара

Ташко, р. 1966

Ташко съм, роден съм в град Якоруда, но живея вече 45 год. в град Банско. Моето семейство се състои от шестима човека - баща ми, майка ми, по-големия ми брат, след това съм аз, средния ми брат и най-малкия ми брат. Моето детство премина много тежко, след като се родих, аз не можех да ходя, затова моите родители ме зариваха в пясъка до кръста. Също така аз съм седмак, моето семейство е добро и трудолюбиво. Сега съм на 50 години и тежа 108 кг. Мъж. Искан да разкажа как протече живота ми от малко дете, тинейджър, мъж и дядо. Моята баба беше гъркиня тя се занимаваше с билки, с които лекуваше хората. Като малък бях много послушен и кротко дете, няхахме днешните модерни уреди, телефони, телевизори. Сега си спомних, че когато искахме да гледаме филм, трябваше да ходим на прожекция. Аз няхах баня, тоалетната ни беше отвън, къпехме се в реката, играех си с децата отвън.

Когато баща ми продадеше някакъв добитък, той се разправяше с това да купува и продава добитък, правеше къщи пирувания, ядене и пиене на корем. Ходех редовно на училище и на занималня, целият ми ден беше зает и много обичах да свиря на китара. Аз почнах много сериозно да свиря на китара от 12 годишно хлапе и от там като почнах сам стигнал съм до най-добър китарист, свирех в градската градина в град Банско свирех и соло, без китара. Като младеж се събирахме по улиците, правехме си седенки и под сушилните, където се слага тютюна. Няхах телефон, нито видео. Научих се да поправам черно-белите телевизори, транзисторите и всички идваха при мене за поправки. Моето облекло беше черни панталони с копчета, аз бях много готин пич, с една бяла риза и с едно елече, когато излизах на улицата с китарата, при мене идваха всичките момичета, пеехме естрада, всички момичета ме харесваха, но на моето време беше много трудно да излезеш с момиче, не както днешно време. Когато играехме хора, ние няхахме право да се държим за ръцете, а държахме една кърпичка между нас. Как си правихме срещите ли? Аз се срещах тайно, никой да не разбира, защото ако някой разбере, то цялата махала разбираше и след това ще трябваше да се женя

за това момиче, затова се пазех много. С една дума бях мъж за всички жени. Ожених се на 21 години. Сега ще ви кажа как се ожених, моята жена има леля тука в Банско и тя идваше на гости тука, запознах се с нея, чрез братовчед ѝ, бяхме на сватба, в моите очи беше най-хубавата, беше облечена в дънки, косата и беше дълга, под газа с едни букли, и в мига, когато я видях, може би тогава се влюбих в нея и аз като истински джентълмен откъснах и подарих едно цвете. Казах на нашите, че си харесах едно момиче от Велинград и да идем да я искаме от техните. Първия път, когато отидохме, баща и още беше жив и не я дадох, после отидохме след смъртта на баща и, близо след шест месеца, и майка и пак не я даде, и вече на третия път я дадох. Направихме годеж, на който тя минава с един поднос с китка, която тя даваше, а на нея давах пари, а на по възрастните трябваше да целува ръка. Тя целуна ръка на баща ми, на майка ми и те и дадох пари.

Отидох в казармата 1985 година 8 октомври. Отидох като новобранец първо в град Темелково да ни обличат и подстригват нула номер, но аз от къщи си бях подготвен. В казармата давах дрехи и обувки и на мене ми паднаха две десни обувки едната по-голяма, другата по-малка. Виках „Старшина, тези обувки не отговарят на моя номер и са две десни и те са ги сменили“ .Старшината ми викаше „Ела тука бе новобранец!“ - пам - един шамар, ядох бой, без дори да бях виновен за нищо. Имахме много гонки между стари и млади войници. Аз служих в Илинци, влязъл съм в казармата 1985 година на 21 октомври. Аз бях много стриктен войник, който всички го обичаха, и офицерите и войниците. Аз служих заедно с моя братовчед от град Банско и той се казва Сашо. С него си прекарвахме много добре, бягахме от казармата да правим серенади на момичетата и като разбираше старшината, ме караше да му поправа транзистора, за да не ме вкара в ареста.

В казармата имаме посещения само събота и неделя. Моите родители идваха през седмица да ме виждат. Както казват, ние ромите много обичаме нашите деца и те са много галени, но аз не бях от тези галените деца, но пак нашите никога не са ме оставили сам в трудните моменти. Служил съм в Илиенци в София, номер 58450, там ме научиха на строителството. От там съзрях да съм истински мъж, да поемам отговорности в живота си, да знам как да се грижа за

мене си и за бъдещето на моето семейство. Работех там строителство на апартаменти, общежития и сгради.

Някога се казвах Яшар и после го смениха на Ташко. Тези, който не искаха да си сменят имената, ги караха в ареста и ги мъчеха там, докато не се откажат от имената си и даже някой и от своята вяра. На моя баща името беше Джамал спомням си, че той не си даваше името и вярата, щото вярваше в Аллах и ходеше в джамията в град Якоруда и за това го вкараха в затвора и го биха много, докато не се отказал и го прекръстиха на Данаил. Смени си и религията и от тогава до последния си дъх беше християнин, но ходеше в евангелска църква. Майка ми се казваше Емине, но и смениха името на Елка. А бе, имаше разцепление тогава но ние си се държахме, не бяхме като другите цигани. Ние ромите се разделяхме на племена и имаше няколко племена, които бяха много луди, едното от тях се казваше върналите, те живееха в една колибка, за всяко семейство имаше по една хралупка, като обичаха да си ги правят на припек. Имаше още кокоци и чукотещи. С тях беше много интересно. От племето на кокоци имаше един човек който се казваше Коко, който калайдисваше и правеше тумбелеци. Един път отиде в село Бунцево да калайдисва при помаците, но той е бил с едно око и една кадъна го попитала „Коко, за какво ти изхвъркна окото?“ - а той й рекъл „За млякото“. Тези три племена постоянно се караха. А как се караха? Биеха се с балтии, камъни, буркани, с допове и с клими. Съществуват още племената, ама вече са по-цивилизовани, така да го кажем. Моята жена е от саниорско племе. Те се занимаваха да калайдисват тенджери, тепсии и т.н. Ние едно време обичахме да ядем на земята, нямаше маси. Ми имаше едно кръгло дърво на което му казвахме „софра“ и всички се нареждахме около нея и майка ми ни правеше хляб, който хляб наричахме „боколи“ и то беше толкова вкусно и много горещо. Аз и моите братя стояхме в една стая, а моите родители в другата стая.

Еее, ся се сетих за една история, малко да се посмете. Нищо че баща ми беше търговец на добитък, но аз не разбирах от животни и ме беше накарал да яздя един кон, бях горе долу на 12 години и вместо да го яздя както се язди, аз пък съм го яздил обратно и всички мой приятели се спугаха от смях, казваха ми „Уж си син на търговец, пък яздиш обратната коня“.

Много от ромите, когато постъпвахме в училище, не знаехме български, например аз когато бях в първи клас, не знаех как да кажа на госпожата на български, че ми се пика и искам да ходя на тоалетна, казвах и така „Другарко, мангав те жав ка алява’’. А учителката не разбираше какво казвах и тя питаше едно от момче от махалата, с която заедно учехме, Роза, какво иска да каже Ташко. Тя не разбираше моя език, но и обяснявах с мимики и се разбирах така с нея и тя предаваше на учителката.

Значи аз българския го научих в училище, а в къщи употребявах само ромския език, но когато се родиха моите деца, не съм позволявал това, почнах да им говоря и на ромски и на български, да познават и да говорят и двата езика, не само единия. След като съм преживял това и знам колко е трудно да не те разбират какво говориш и да не можеш заради един език да контактуваш с връсниците си, след като не познаваш и не знаеш техния език. Затова пък моите деца нямаха никакъв проблем с това, даже мойто внуче говори по-добре българския отколкото ромския език. Но пък аз бях среден ученик, нито съм имал двойки, рядко съм имал шестици, повече тройки и четворки. По наше време нямаше бележници към пети, шести клас имахме бележници. Аз имам само две деца. Аз исках, но жена ми не искаше да ражда повече. Значи благодаря първо на Бог, че ми ги дари живи и здрави, имам момче и момиче, казват се Джемиле и Кенан. Ми те в личната карта са със български имена, а в махалата си са с други. Да всички роми имат по две имена , едното е българско, а другото е турско име.

Имах един лют чичо, когато ние се преместихме в Банско, аз обичах да му ходя на гости. И един път, когато вече пораснах и отидохме с моя баща на гости у тях, се случи нещо. Чичо е бил раждан през 1912 година, той е бил най-големия ми чичо от страната на баща ми. Те са били десет деца, пет момчета и пет момичета. Много деца са били. Да, на времето беше така, ся вече не. Чакайте сега да ви разкажа за големия ми чичо, отидохме на гости при него, както ви казах, и с баща ми да караме конете на пазара там. Отидохме на гости - кюфтета направи, пиене, ядене, пиене, той много ни посрещаше. Той много обичаше да се разправя с духове и тем подобни работи, много се плашеше от вампири. И както вечерта си празнувахме около масата, чухме шум и звук от конете и чичо каза „Край това

е вампир мачка конете, вашите коне са умрели вече ’’. Пък ние трябваше събота да сме на пазара, да продадем конете. И баща ми ме изпрати да видя и какво, нищо особено, конете си бяха там, вързани на каруцата, аз им сложих сено да ядат. И се върнах и той след като е маниак на тема духове, имаше една лупа, която я изкара да следи дирите уж на вампира. Виках му „Какви следи гледаш, бе чичо, на вампира, като няма такова нещо, ще гледаш на конете стъпките ли и моите също?“ А той ми отговори „Мълчи, мълчи племеннико, ти не знаеш, тука върлуват такива духове. После каза така, след като свърши със следенето на следите „Куче ли беше, котка ли беше, а Белуно, какво стана?“ Така се казваше жена му, винаги нея питаше за всичко.

Той много носеше долнуци и винаги единия крачол вдигаше нагоре, а другият му беше надолу. И ми каза така „Кво стана Ташко, кво стана?“, аз пак му казвах „Кво да е станало, чичо, кво да е станало“. Чичо каза „Край стария се събуди от умрелите и плаши конете, край отидоха конето“. „А бе кво стана, Кичо? - пита жена му - а тя се обърна към мене и ме пита „Кво е станало бе, Таше?“ И той се обърна към старата „А, Белуно, котка имаме ли? Пък тя му отговорила “Стария не оставил нито котка, нито куче, всичко даде“. „А какво беше това отвънка, кво изплаши конете на брат ми?“ .А тя му отговорила „Абе Кичо, това са младежите, който ги изплашиха, нарочно да се изплашиш ти“. И той като много вярваше на жена си се успокои малко.

Присъствал съм и на пазара на булките. Да, на автогарата в град Гоце Делчев в едно ремарке слагаха момичета и който най-много ще даде на това момиче повече пари, той ще я вземе. Аз имам две деца едно момиче и едно момче. Момичето се е роди на 1989 година, а момчето е родено на 1990 година. При нас, когато се раждат деца, се докарват зурни, за да се радват и да празнуват всички заедно, това е като наша традиция и те като се родиха и аз съм докарал такава музика. Както вече знаете при нас сватбите се правят три дена. Ами след годеща се разбрахме да се докарат рокли за булката и обувки за всичките и близки. После, демек втори ден, се прави къната. Булката се облича в индийска носия и се къносва на краката, на ръцете и който я къносва, трябва да и сложи пари и на краката и на ръцете. След това младоженците се слагаха на два стола и ги вдигат

на високо и играят заедно с тях. На третия ден е самата сватба, булката тогава е в бяло. Мене ме венча ходжа и също така имам и граждански брак. Аз съм много благословен с моята жена, защото съм се оженил с любов, нали знаете, че ромската любов е най-силна и тя е до гроб. После я откарах в къщи, преди да си направим къщата ние живеехме в една стаичка с майка ми и баща ми. Ние сме живели с родителите ми около три месеца, докато не сме сложили дограма и съм измазал една стая, и ток съм сложил и тогава се преместихме да живеем отделно от моите родители, за да бъдем самостоятелни. Ние заедно с жена ми сме се трудили. Спомням си как заедно отивахме да си пазаруваме за първи път, бяхме си купили една тавичка, две вилици и две лъжици, два ножа, една малка масичка, тогава на мода бяха русенските легла. Бяхме си взели едно от по-големите легла, едно килимче, шкафче, това шкафче даже още е живо. След като разбрах, че е бременна, си бяхме купили спалня с гардероб и барче. Аз ходех с братята ми на работа в строителството, а жена ми беше в тъкачка на становете, от там взе и майчинство. Като млада двойка излизахме, отивахме на филми в голямата зала, купувах и много неща и дрехи, обувки, но и тя на мене ми купуваше. Живеехме си добре, е и сега си живеем добре, ама преди бяхме по-млади и по-буйни, така да го кажем. Ние и двамата излязохме в майчинство- аз с дъщеря ни, а тя със сина ни. Спомням си, че на времето пазарувахме с купони, не сега както е, имаш ли пари, можеш да си купиш всичко, тогава не беше така, тогава всичко беше евтино, но нямахме никакъв избор. Аз се редях сутринта рано да взимах мляко за децата и нужните продукти за готвене, а сега по магазините има всичко, стига човек пари да има. Слава на Бога имам пари, колкото да поддържам себе си и мойто семейство. Много ги обичам, ако ги няма, то аз бих бил празен отвътре, може би ненужен, а така има за какво да живея, има за какво да се боря. Не направих двуетажна къща за моя син и за моя племенник. А за дъщерята при нас е така, където се жени, там трябва да си остане, аз ще и помагам, разбира се до колкото мога, с финанси, но не бих взел домозет, защото ще почнат да ми се смеят в махалата. Трябва да се съобразим и с правилата, но все пак, ако няма къде да седи, докато си направят нещо, ще седи вкъщи.

Мале накара ме да се върна много назад да си спомням за миналото, колко хубаво беше, с игрите, не сега днешните деца не знаят да си играят, те са постоянно да играят на телефоните, на лаптопите и т.н., а пак младежите да не говоря за тях, те са много лоши, пушат, пият и някои се дрогираат. А по мое време не беше така. Ние бяхме по-примерни от днешното поколение, момичетата държаха на честта си, а сега не е така. Аз трябва да благодаря на Бога, че възпитах моите деца да не са като другите, а да бъдат честни, откровени към себе си и към другите хора, да не лъжат, да не крадат, да помагат, стига това да е по силите им, да бъдат милостиви, да прощават, да не бъдат алчни, за да ми бъдат както на мене, така и на тяхното бъдещо семейство гордост.

Аз като се сетих, когато двамата бяха малки, за да не бъдат алчни, ние с жена ми им давахме да си играят с пари, да не стават след това алчни, като пораснат. Да ви кажа от това има ефект, ето не са алчни и са добри граждани за България. Ние с жена ми си бяхме купили малко добитък и имахме ливада и нива, която обработвахме само двамата, след като децата още бяха малки. Най много от животните обичах мойто магаренце, който се казваше Начо, ах леле, това магаренце много работа ми вършеше.

Не, не си мислете, че живота ми е рози и цветя, защото аз преживях най-тежкото нещо в моя живот. Преди около 6 години моят баща почина в мойте ръце, бях с него в болницата само ние двамата, тъй като единият ми брат беше в Италия, другият му беше сърдит, а пак третият имаше семейни проблеми, затова аз бях с него тогава, като говоря за това ми става много тежко, защото бях сам тогава и най вече, че не можех да помогна на баща ми, да го спася. Ама не каквото кажем ние, а каквото каже Бог. От тогава насам съм станал много нервен и за малко нещо викам и крещя, но хубаво, че децата ми и жена ми не ми обръщат внимание за това.

А след една година аз си счупих крака, както отивах до заведението, където се събираме да прием по едно кафенце, а след това, май беше след шест месеца се порязах с резачка близо до окото, аз извадих много голям късмет, че не стана нещо по лошо и за това съм много благодарен на Бога. Имам около окото десет конеца, когато моите близки бяха дошли в болницата и видяха в какво състояние

бях, тогава взеха да плачат за мене, да ми угаждат на капризите. Тогава ми харесваше някой да ми угажда, но това, което преживях, аз не го пожелавам на никой, дори на моите врагове. И за това ще ви кажа на вас младите да обичате вашите семейства и вашите родители, да им помагате, докато още са живи, за да не съжалявате после.